

23.

Toldlovforslaget og Havebruget.

I Anledning af det Toldlovsforslag, som er forelagt Landstinget af Hs. Exc. Finansministeren, tillader jeg mig at fremkomme med følgende Bemærkninger til de Told-satser, der ere foreslaaede for Gartneri- og Haveprodukter.

Den første Post, som jeg ganske særlig ønsker at henlede Opmærksomheden paa, er „Træer og Buske, alle Slags“ Brutto 2 Kr. pr. Bund. Jeg mener, at en saadan Told-sats bør Gartnerne af al Magt søge at modarbejde. Det er ikke nogen Beskyttelse, men rent ud et absolut Forbud mod al Indførsel overhovedet af saadanne Planter, med andre Ord en kinesisk Mur, der reises omkring vort Land. Den vil for det Første have den absolut skadelige Indflydelse, som altid følger med en saadan, at alt Fremstribt hægges, at al befrugtende Indflydelse fra andre Lande udelukkes — den vil hægge al Indførsel af gode og frugtbare Nyheder og meget Andet. Men dernæst vil den i vid Forstand hægge og hindre vor nu stærkt blomstrende Plante-skole-Virksomhed; thi ingen saadan, der vil staa paa Høide med Tidens Fordringer, kan undvære al Forbindelse med Udlandet. For kun at fremdrage et Par Exempler: Til Etablering af Frugttræ-Plante-skoler fordres først og fremmest de unge Planter, som vi Gartnere kalde Wildstammer, saadanne, hvorpaa den fremtidige Forædling af de Frugttræer, som blive tiltrukne, foregaar. Disse kunne ganske vist delvis, men ogsaa kun delvis tiltrækkes her i Landet i det fornødne Antal og af tilstrækkelig Godhed. Naar den Position skal bibeholdes, som vore Plante-skoler have erhvervet sig — ikke alene paa det indenlandske, men — trods Told — ogsaa paa det udenlandske Marked, da maa først og fremmest vort Raamateriale — Wildstammerne — kunne faaes af tilstrækkelig Godhed. Dette kan for enkelte Arters Vedkommende — f. Ex. Blomme-stammer, Doucin-stammer og Kvædestammer, vanskeligt naaes, og Anlæg af Specialkulturer paa dette Omraade ville vanskeligt kunne fremtvinges, da Markedet i det Hele er for lille for store, kostbare Anlæg af denne Slags.

Eller naar jeg tager Rosenkulturer, der ogsaa have taget et stærkt Opsving i vort Land, da dreier det sig her om det Samme, nemlig Wildstammer. Til lave Roser kunne vi ganske vist her opelste Frøplanter af den vilde Rose; men naar det saa gaar som i de to sidste Aar, at Frøet er slet og kommer daarlig op, saa staar man ligeoverfor absolut Mangel, naar man er afflaaret fra at henvende sig til Udlandet. For høistammene Rosers Vedkommende er Forholdet endnu meget værre. I tilstrækkelig Mængde og Godhed kunne høie Hyben aldeles ikke faaes her i Landet, men maa hentes fra Slesvig og Holsten. Vi kunne ganske vist slaa ind paa at tiltrække dem af Frø, men hertil skal for det Første en fleraarig Forkultur, for det Andet skal det kjøbende Publikum være villigt til at kjøbe saadanne Planter, hvad det ingenlunde er.

Naar jeg har sagt, at den foreslaaede Told er det Samme som et absolut Forbud, da skylder jeg Bevis derfor. Jeg vil derfor kun af ovennævnte eksempelvis anførte Planter tage nogle Vægtangivelser.

100 Kvædestammer — saadanne, som bruges til Tiltrækning af Dvergparretræer — veie 15—20 Pund. De koste i Indkjøb ca. 5 Kr. og ville altsaa koste i Told 30—40 Kr. Det vil blive 35—45 Ore pr. Stk. for den vilde Stamme. For et færdigt 3-aarigt Frugttræ, forædlet paa disse, faae vi høist 1 Kr. i Gjennemsnit. For at opnaa et saadant hengaar 4 Aar fra Indkjøbet af Wildstammen. Det er altsaa utænkligt at indføre saadanne.

100 høie Hybenstammer — saadanne, som bruges til Tiltrækning af høistammene Roser — veie 40—50 Pund. De koste i Indkjøb ca. 15 Kr. og ville altsaa koste i Told ca. 80 à 100 Kr., med andre Ord — de vilde Stammer ville koste omtrent ligesaa meget i Told som Gjennemsnitsprisen er for det færdige Produkt, hvilket vi faae efter 3 Aars Kultur.

Det vil af disse Par Exempler til Evidents fremgaa, at den foreslaaede Told-sats er absolut prohibitiv.